

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Inleiding

De algemene dekkingsmiddelen zijn bijzonder omdat ze vrij te gebruiken zijn in vergelijking met andere dekkingsmiddelen. Zij vormen de financiële dekking van de negatieve saldi op de programma's 1 tot en met 7 en het overzicht Overhead. De belangrijkste algemene dekkingsmiddelen zijn:

- De algemene uitkering uit het Gemeentefonds
- Inkomsten uit de belastingen
- Rente-inkomsten

De algemene uitkering uit het Gemeentefonds

Aan algemene uitkering is in 2024 € 295,6 mln. ontvangen. Hiervan is € 0,6 mln. afkomstig uit voorgaande jaren. De belangrijkste ontwikkelingen voor de hoogte van de algemene uitkering zijn de volgende:

Accres

De groei van de totale landelijke omvang van de algemene uitkering uit het gemeentefonds noemen we het accres. Dit accres is bedoeld voor het kunnen betalen van loon- en prijscompensatie en overige groei van de gemeentelijke kosten doordat Nederland groeit.

De systematiek voor het bepalen van het accres is in 2024 gewijzigd. In plaats van de methodiek waarbij de groei van het gemeentefonds samenhangt met de groei van de rijksuitgaven (trap-op-trap-af) is de groei van het fonds nu gekoppeld aan de groei van het bruto binnenlands product (BBP, de groei van de Nederlandse economie). Het accres zou hierdoor eigenlijk naar beneden moeten worden bijgesteld (groei BBP was lager), maar hiervoor zijn gemeenten in 2024 gecompenseerd door het rijk. Per saldo heeft de systeemwijziging geen effect op 2024.

Herverdeeleffecten

De algemene uitkering wordt verdeeld op basis van 43 maatstaven zoals het aantal inwoners, het aantal huishoudens, oppervlakte, jongeren, ouderen en oppervlakte. Deze maatstaven hebben geen effect op de totale omvang van de algemene uitkering (het macrobudget). Maar wanneer de aantallen veranderen, verandert wel de verdeling tussen de gemeenten. We noemen dit herverdeeleffecten. De financiële gevolgen hiervan leggen we uit in de verschillenverklaring in de jaarrekening.

Extra taken voor gemeenten

Wanneer gemeenten extra taken krijgen, moet het rijk aangeven hoe gemeenten de kosten voor deze extra taken kunnen dekken. Over het algemeen worden door het rijk middelen toegevoegd aan de algemene uitkering om deze taken uit te voeren. In 2024 zijn extra taken toegevoegd en zijn daarvoor extra middelen ontvangen. De uitgaven staan opgenomen op het betreffende programma. De omvangrijkste zijn:

- Aanpak armoede en schulden

- Alleenverdieners problematiek
- Meerkosten opvang Oekraïners
- Spreidingswet

Belastingen

De belastingopbrengsten van € 41,6 mln. bestaan uit:

- Onroerende Zaken Belasting (OZB) voor € 41,1 mln.
- Toeristenbelasting voor € 0,4 mln.
- Precariorechten voor € 0,1 mln.

De hondenbelasting is per 1-1-2024 afgeschaft.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Treasury

Op het onderdeel Treasury worden de rentelasten en -baten opgenomen. De gemeente Zoetermeer heeft sinds de verkoop van Eneco een liquiditeitsoverschot. De middelen die niet nodig zijn voor de financiering hebben afgelopen jaar bij de schatkist van het rijk gestaan en zijn gedeeltelijk voor korte termijn uitgeleend aan andere gemeenten. Dit heeft de gemeente € 5,7 mln. aan rentebaten opgeleverd. Daarnaast ontvangt de gemeente rentebaten op de startersleningen van € 0,1 mln. De gemeente heeft nog een aantal lopende leningen waarover rente betaald wordt. De rentelasten hierover bedroegen in 2024 ongeveer € 0,43 mln. In de paragraaf Financiering worden de financiering en rentelasten en -baten nader toegelicht.

Winstuitkering Stedin

De gemeente heeft aandelen Stedin. Deze hebben in 2024 een opbrengst winstuitkering van ruim € 1,3 mln. opgeleverd.

Dekking eenmalig concern

Voor de dekking van de lasten, wordt in bepaalde (met de raad afgesproken) gevallen een concernreserve ingezet. In 2024 is de reserve algemeen dekkingsmiddel overgeheveld naar de reserve vrij inzetbaar (€ 122 mln.) zodat 10% van deze reserve van de toezichthouder ingezet mag worden als structurele dekking voor het begrotingstekort in 2024 (en in 2025). De concernreserves zijn:

- Reserve algemeen dekkingsmiddel
- Vrij inzetbare reserve
- Reserve Fonds 2040
- Reserve dekking kapitaallasten

Totalen per product

Bedragen x €1.000

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Jaarrekening				
	Lasten	Baten	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
Verantwoording overzicht algemene dekkingsmiddelen (OAD)					
002.47 Belastingen	-3.030	42.035	0	0	39.006
913.01 Beleggingen (exploitatie)	0	1.366	0	0	1.366
914.01 Rente reserves en voorzieningen	-816	0	-524	0	-1.340
915.01 Treasury	-355	5.794	0	0	5.439
921.01 Algemene uitkering	0	295.586	0	0	295.586
922.95 Algemene baten en lasten concern (oad)	-33	309	-1.405	0	-1.128
922.98 Dekking eenmalig concern	0	0	-124.489	142.117	17.628
Totaal Verantwoording overzicht algemene dekkingsmiddelen (OAD)	-4.234	345.092	-126.417	142.117	356.558